

एकाधिकार कापूस खरेदी योजना - हंगाम २००३-०४
मध्ये करावयाच्या कापूस खरेदीसाठी कापसाचे भाव व
इतर अनुषंगिक बाबींवर निर्णय घेणे.

महाराष्ट्र शासन,
शासन निर्णय क्र. कापूस-१००३/प्र.क्र.११३/१०-स
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १० नोव्हेंबर, २००३.

प्रस्तावना :- राज्यातील कापूस उत्पादकांची व्यापा-यांच्या व मध्यस्थांच्या पिळवणूकीपासून सुटका करून राज्यातील कापूस उत्पादकांना त्यांच्या कापसास रास्त व किफायतशीर भाव मिळवून देण्याच्या दृष्टीने महाराष्ट्र कच्चा कापूस (प्रापण, संस्करण व पणन) अधिनियम १९७१ नुसार हंगाम १९७२-७३ पासून 'एकाधिकार कापूस खरेदी योजना' शासन राबवित आहे. हंगाम १९९३-९४ पर्यंत सदर योजना उपरोल्लेखित कायद्यातील तरतूदीनुसार राबविण्यांत येत होती. हंगाम १९९४-९५ पासून ते हंगाम २००१-२००२ च्या कालावधीमध्ये कापसास हमी किंमती व्यतिरिक्त अग्रिम अधिक किंमत अदा करण्याचे धोरण अंगिकारल्यामुळे या योजनेस फार मोठी तूट आलेली आहे. या तूटीची भरपाई करणे हे कच्चा कापूस अधिनियमातील तरतूदीनुसार राज्य शासनावर बंधनकारक आहे. त्यामुळे ही योजना सध्याच्या स्वरूपात चालू ठेवणे राज्याच्या आर्थिक हिताच्या दृष्टीने योग्य ठरणार नसल्याने सदर योजना यापुढे कशा स्वरूपात पुढे चालू ठेवावी याबाबतचा प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन आहे.

शासन निर्णय :- उपरोल्लेखित परिस्थितीचा विचार करून हंगाम २००३-२००४ मधील एकाधिकार कापूस खरेदी योजनेंतर्गत कापूस खरेदी संदर्भात राज्य शासनाने खालील प्रमाणे निर्णय घेतले आहेत:-

- १) एकाधिकार कापूस खरेदी योजना या पुढेही चालू ठेवण्यात यावी. चालू हंगामातील कापूस खरेदी ही केंद्र शासनाने विविध जातींच्या व प्रतींच्या कापसासाठी जाहीर केलेल्या किमान आधारभूत किंमतीला हमी किंमत समजून करण्यात यावी. (हमी दराचे पत्रक सोबत जोडले आहे.) गतहंगामाप्रमाणेच हमी किंमतीची १०० टक्के रक्कम कापूस खरेदीच्या वेळेस कापूस उत्पादकांना अदा करण्यात यावी.
- २) कापूस हंगाम २००३-२००४ मधील एकाधिकार कापूस खरेदी योजनेंतर्गत कापूस खरेदी दिनांक १० नोव्हेंबर, २००३ या तारखेपासून सुरु करण्यात यावी.
- ३) राज्यातील सहकारी खाजगी सूतगिरण्या, जिनिंग प्रेसिंग संस्था, सी.सी.आय. व कापडगिरण्या यांना कापूस खरेदी कृषि उत्पन्न बाजार समितीच्या अस्तित्वात असलेल्या किंवा अधिकृत केलेल्या मार्केट यार्डमध्ये शेतकऱ्यांकडून लिलाव पध्द्तीने कच्चा कापूस खरेदी करण्यास परवानगी देण्यांत यावी.

४) कापसाची खरेदी गतहंगामाप्रमाणेच एफएक्वू, (फेअर ॲव्हरेज क्वालिटी) फेअर, एक्स् व कवडी या चार प्रतींमध्ये करण्यांत यावी. शेतकऱ्यांचे कोणत्याही प्रकारे आर्थिक नुकसान होऊ नये म्हणून कृषि पणन संचालक, जिल्हा उपनिबंधक सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ व कृषि उत्पन्न बाजार समित्या यांचे मार्फत कडक देखरेख ठेवण्यात यावी.

५) कृषि उत्पन्न बाजार समित्यांना मिळणारा सेस ५० पैशावरून एक रुपया वाढविण्यात यावा.

६) महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघाला शेतकऱ्यांना द्यावे लागणारे चुकारे देण्यासाठी दुराव्याची रक्कम शासनाकडून उपलब्ध करण्यात यावी. हंगाम २००३-२००४ साठी महाराष्ट्र राज्य सहकारी बँकेकडून मंजूर करण्यात यावयाच्या नजरगहाण कर्जास शासकीय थकहमी देण्यात यावी.

७) सहकारी कर्जाची वसूली देय हमी किंमतीच्या ५० टक्के पर्यंत करण्यात यावी. (अल्प व मध्यम मुदत कर्जासाठी २/३ व दीर्घ मुदतीच्या कर्जासाठी १/३)

८) महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघाने शेतकऱ्यांच्या दृष्टीने सोईस्कर अशा ठिकाणी आवश्यकतेनुसार सुविधा/असुविधा कापूस संकलन केंद्रे सुरु करावीत.

९) महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघाने प्रशासकीय व प्रक्रिया खर्चात जास्तीत जास्त काटकसर करावी, एकाच उद्दीष्टावरील अनावर्ती खर्च रुपये ५ लाखापेक्षा जास्त असल्यास त्यास शासनाची पूर्व मान्यता घ्यावी, जेणे करून योजनेस येणाऱ्या तूटीवर मर्यादा राहिल. प्रशासकीय खर्चात काटकसर करण्याच्या दृष्टीने महासंघाने दूरध्वनी, वाहन व इंधन इत्यादी खर्चावर मर्यादा घालावी आणि महासंघाच्या अधिकारी व कर्मचारी यांना देण्यात येत असलेल्या अनुषंगिक भत्त्यांमध्ये वाजवी कपात करावी.

१०) सध्या महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ शासनाचा अभिकर्ता (एजंट) म्हणून काम करतो. त्याऐवजी महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघाचे स्व-या अर्थाने सहकारीकरण करण्यासाठी कृषि पणन संचालनालयामार्फत त्वरीत उपाययोजना करावी.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००६०६०११२१७५८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सु. स. खारकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग.

प्रत -

१) मा. राज्यपालांचे सचिव,

- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,

....३

.... ३

- ४) मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व),
- ५) मुख्य सचिव,
- ६) अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- ७) वित्त विभाग, मंत्रालय,
- ८) नियोजन विभाग, मंत्रालय,
- ९) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,
- १०) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) कृषि पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १२) मुख्य प्रशासक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ मर्या., नागपूर/मुंबई,
- १३) व्यवस्थापकीय संचालक, महा. राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ मर्या., मुंबई,
- १४) निवड नस्ती- १०-सी.

एकाधिकार कापूस खरेदी योजना - हंगाम २००३-०४
मध्ये करावयाच्या कापूस खरेदीसाठी कापसाचे भाव व
इतर अनुषंगिक बाबींवर निर्णय घेणे.

महाराष्ट्र शासन,
शासन निर्णय क्र. कापूस-१००३/प्र.क्र.११३/१०-स
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १० नोव्हेंबर, २००३.

वाचा : शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक १० नोव्हेंबर, २००३.

शासन निर्णय :- संदर्भाधिन शासन निर्णयान्वये एकाधिकार कापूस खरेदी योजनेतर्गत हंगाम २००३-२००४ मध्ये खरेदी करावयाच्या कापसाची किंमत अदा करण्यासंदर्भात शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे :-

" एकाधिकार कापूस खरेदी योजना या पुढेही चालू ठेवण्यात यावी. चालू हंगामातील कापूस खरेदी ही केंद्र शासनाने विविध जातींच्या व प्रतींच्या कापसासाठी जाहीर केलेल्या किमान आधारभूत किंमतीला हमी किंमत समजून करण्यात यावी. "एच-४" जातीच्या "एफएक्यू" (Fair Average Quality) प्रतीच्या कापसाला हमी किंमत रुपये १९२५/- प्रति क्विंटल व्यतिरिक्त रुपये ५७५/- इतकी अग्रिम अधिक किंमत देण्यात यावी. तसेच इतर जातींच्या व प्रतींच्या कापसाला तत्सम फरकाने किंमत अदा करण्यात यावी. अग्रिम अधिक किंमतीची रक्कम दोन हप्त्यात म्हणजेच पहिला हप्ता जून, २००४ मध्ये व दुसरा हप्ता ऑक्टोबर, २००४ मध्ये अदा करण्यात यावा. गतहंगामाप्रमाणेच हमी किंमतीची १०० टक्के रक्कम कापूस खरेदीच्या वेळेस कापूस उत्पादकांना अदा करण्यात यावी.

२. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २००६०६०११२१७५८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सु. स. खारकर)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग.

प्रत -

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव,
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव,

- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
- ४) मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व),
- ५) मुख्य सचिव,
- ६) अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- ७) वित्त विभाग, मंत्रालय,
- ८) नियोजन विभाग, मंत्रालय,
- ९) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,
- १०) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) कृषि पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १२) मुख्य प्रशासक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ मर्या., नागपूर/मुंबई,
- १३) व्यवस्थापकीय संचालक, महा. राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ मर्या., मुंबई,
- १४) निवड नस्ती- १०-सी.

एकाधिकार कापूस खरेदी योजना - हंगाम २००३-०४
मध्ये करावयाच्या कापूस खरेदीसाठी कापसाचे भाव
व इतर अनुषंगिक बाबींवर निर्णय घेणे.

महाराष्ट्र शासन,

शासन शुध्दीपत्रक क्र. कापूस-१००३/प्र.क्र.११३/१०-स
सहकार व वस्त्रोद्योग विभाग,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२.
दिनांक : १० नोव्हेंबर, २००३.

वाचा : शासन निर्णय समक्रमांक दिनांक १० नोव्हेंबर, २००३.

शासन शुध्दीपत्रक:-

संदर्भाधिन शासन निर्णयातील परिच्छेद-४ मधील "एक्स" या शब्दाऐवजी "फडदर" असे
वाचावे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नांवाने,

(सु. स. खारकर)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन,
सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग.

प्रत -

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव,
- २) मा. मुख्यमंत्री यांचे सचिव,
- ३) मा. उपमुख्यमंत्री यांचे सचिव,
- ४) मा. मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव (सर्व),
- ५) मुख्य सचिव,
- ६) अप्पर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव, सर्व मंत्रालयीन विभाग,
- ७) वित्त विभाग, मंत्रालय,
- ८) नियोजन विभाग, मंत्रालय,
- ९) कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय,
- १०) सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
- ११) कृषि पणन संचालक, महाराष्ट्र राज्य, पुणे,
- १२) मुख्य प्रशासक, महाराष्ट्र राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ मर्या., नागपूर/मुंबई,
- १३) व्यवस्थापकीय संचालक, महा. राज्य सहकारी कापूस उत्पादक पणन महासंघ मर्या., मुंबई,
- १४) निवड नस्ती- १०-सी.
